[१८२] क्यचि मान्ताव्ययप्रतिषेधो वक्तव्यः । (म.भा. २.१९)
इदमिच्छति[1] । उच्चैरिच्छति । नीचैरिच्छति ।

[१८३] छन्दसि परेच्छायामिति वक्तव्यम् । (म. भा. २.१६)
'मा त्वा वृका अघायवो विदन्' (वा. सं. ४.३४) ॥

काम्यच्च । (९/२६६३)

सुबन्तात् कर्मणः [2]आत्मेच्छायां काम्यच् प्रत्ययो [3]भवति । आत्मनः [4]पुत्रमिच्छति पुत्रकाम्यति । [5]वस्त्रकाम्यति । योगविभाग उत्तरत्र क्यचोऽनुवृत्त्यर्थः । ककारस्य इत्सञ्ज्ञा प्रयोजनाभावान् न भवति (म.भा. २.२०), चकारादित्वाद् वा काम्यचः । [6]उपयट्काम्यति (म. भा. २.२०) ॥

उपमानादाचारे । (१०/२६६४)

क्यच् अनुवर्तते, न काम्यच् । उपमानात् कर्मणः सुबन्तादाचारेऽर्थे [7]वा क्यच् प्रत्ययो [8]भवति । आचारक्रियायाः प्रत्ययार्थत्वात् तदपेक्षयैव उपमानस्य कर्मता । पुत्रमिव आचरति[9] पुत्रीयति [10]छात्रम् । प्रावारीयति कम्बलम् ।

[१८४] अधिकरणाच्चेति वक्तव्यम् । (म. भा. २.२०)
प्रासादीयति [11]कुट्याम् (म.भा. २.२०) । [12]पर्यङ्कीयति [13]मञ्चके ॥

कर्तुः क्यङ् सलोपश्च । (११/२६६५)

आचारे [14]इत्यनुवर्तते । उपमानात् कर्तुः सुबन्तादाचारेऽर्थे [15]वा क्यङ्प्रत्ययो भवति, सकारस्य च लोपो [16]भवति । अन्वाचयशिष्टः सलोपः, [17]तदभावेऽपि क्यङ् भवत्येव[18] । श्येन इवाचरति [19]काकः श्येनायते । कुमुदं पुष्करायते । सलोपविधावपि वाग्रहणं सम्बध्यते, सा च व्यवस्थितविभाषा भवति ।

[१८५] ओजसोऽप्सरसो नित्यं पयसस्तु विभाषया ।
(सकारस्येष्यते लोपः शब्दशास्त्रविचक्षणैः) (जै. सू. २.१.९१)

ओजायमानं यो अहिं जघान (ऋ.२.१२.११) । ओजायते, अप्सरायते (म.भा.२.२१) । पयायते, [20]पयस्यते (म.भा. २.२२) ।

सलोपविधौ च कर्तुः इति स्थानषष्ठी (१.१.४९/३८) सम्पद्यते, तत्रालोन्त्यनियमे सति (१.१.५२/४२) हंसायते, सारसायते [21]इति सलोपो न भवति ।

---

1. किमिच्छति इत्यधिकम् क. ड. 2. इच्छायामर्थे क. ड. फ. 3. वा इत्यधिकम् क. 4. एव इत्यधिकम् फ. 5. बन्धुकाम्यति क, बालाकाम्यति फ, वसुकाम्यति ड. 6. नास्ति अ. ब. क. फ. 7. वा नास्ति फ. 8. भवति नास्ति फ. 9. छात्राचार्यः इत्यधिकम् फ. 10. माणवकम् ड. 11. कुड्ये मुद्रितः पाठः 12. उदाहरणमिदं नास्ति फ, पर्यङ्कयति अ. 13. मञ्चे क. 14. इति वर्तते क. फ. 15. वा नास्ति फ. 16. भवति नास्ति फ. 17. तदसम्भवे क. 18. एव नास्ति फ. 19. काकः नास्ति फ, श्येनायते काकः क. 20. नास्ति ब. 21. इत्यत्र अ. क.